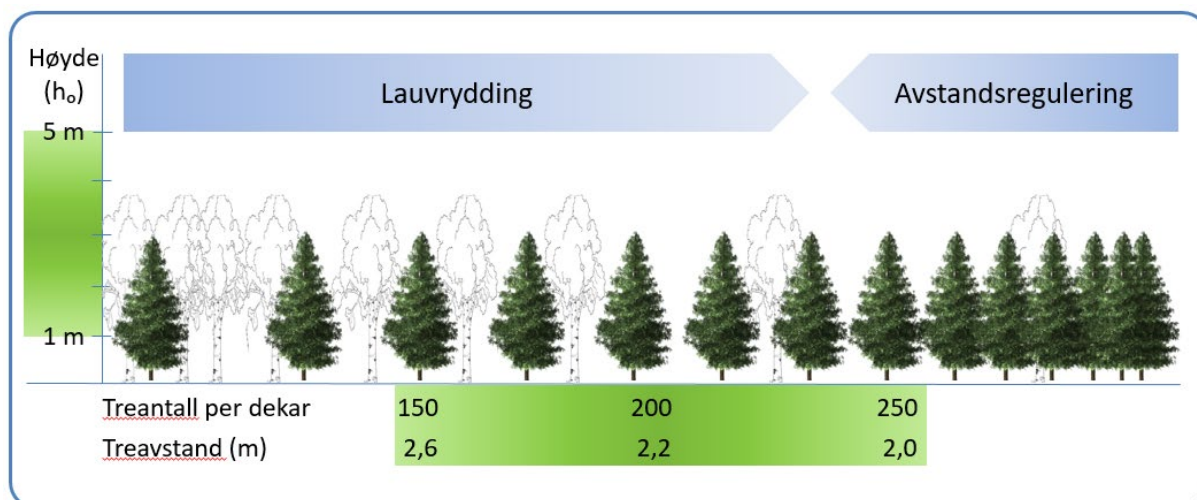

Ungskogpleie øker verdien på skogen din

Standard for skogbruket i Hedmark og Oppland

Ungskogpleie i barskog består av tiltakene lauvrydding og avstandsregulering, ofte en kombinasjon av begge. Hensikten med tiltaket er størst mulig arealavkastning for deg som skogeier.

Lauvrydding: Fjerne konkurrerende vegetasjon, normalt lauvtrær. Svært viktig for bartrærnes vekst.

Avstandsregulering: Sette igjen de beste bartrærne, jevnes mulig fordelt på arealet.

Kort oppsummert betyr standarden følgende for deg som skogeier:

- Alle bestand skal vurderes 5 – 10 år etter foryngelse. Tidligst på de beste bonitetene.
- Lauvrydding skjer når bartrærne er 1 – 5 m.
Ofte behov for to inngrep der konkurransen er stor tidlig i bestandets liv.
- Treantall etter avstandsregulering er avhengig av hvor mange gode framtidigstrær det står i bestandet.
- Det optimale treantallet vil være mellom 150 – 250 trær per dekar.
Dette gir 90 prosent eller mer av maksimal verdiproduksjon.
- Tette holt i ellers glisne bestand reguleres til en minsteavstand på 1,5 meter.
- I meget tette furuforyngelser kan to inngrep være fornuftig/lønnsomt.

Standarden er:

- Basert på best tilgjengelig forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- Bonitetsuavhengig og tynningsuavhengig
- Innenfor rammen av bærekraftig skogbruk

Skogbrukets Kursinstitutt i samarbeid med Glommen Skog, Mjøsen Skog, Viken Skog, SB Skog, Nortømmer, Statskog og Fylkesmennene i Hedmark og Oppland

Hva er ungskogpleie?

Ved ungskogpleie fristilles de trærne som skal utgjøre bestandet framover mot tynning og sluttavvirkning. Vi påvirker det enkelte tres kviststørrelse, stammeform og diameterutvikling. Tiltakene er lauvrydding og avstandsregulering, eller en kombinasjon av begge.

Hvorfor gjøre ungskogpleie?

Bedre økonomi. Riktig utført ungskogpleie er et lønnsomt tiltak. Mulighetene for å søke om kommunalt tilskudd i kombinasjon med bruk av skogfond med skattefordel, gjør det enda mer lønnsomt. Ungskogpleien gir skog med høyere tømmerverdi og lavere driftskostnader ved hogst. Årsakene til dette er at vi setter igjen de trærne med best kvalitet og potensial til å produsere tømmer som er langt, slankt og rett. Ungskogpleie gjør at veksten hos bartrærne holdes oppe og på den måten framskynder tidspunkt for eventuelle tynninger og sluttavvirkning sammenliknet med ikke å gjennomføre tiltaket. Ved å fjerne konkurransen fra lauv, vil nyttbart bartrevolum per dekar øke, se beregning i figuren under.

Bon	17	
Treslag	Gran	
Kalkulasjonsrente	3	%
Skattesats/100	0,4	
Ungskogpleiekostnad kr/da	600	kr/da
Kostnad etter skatt	156	kr/da
Virkespris uten	335	kr/m ³
Virkespris med	350	kr/m ³
Driftspris uten	128	kr/m ³
Driftspris med	120	kr/m ³
Volum uten	19,9	m ³ /da
Volum med	33,1	m ³ /da
Antall år til avvirkning	40	år
Middeltre med	0,35	m ³
Middeltre uten	0,26	m ³
Rotnetto med	7613	kr/da
Rotnetto uten	4119,3	kr/da
Diff rotnetto	3493,7	kr/da
Diff rotnetto etter skatt	2096	kr/da
Nåverdi diff rotnetto	1071	kr/da
Nåverdi diff etter skatt	643	kr/da

I samme regnestykke ser vi at rotnettoen uten ungskogpleie i dette tilfelle reduseres til kr 4119, som er 56 % av det optimale på kr 7613.

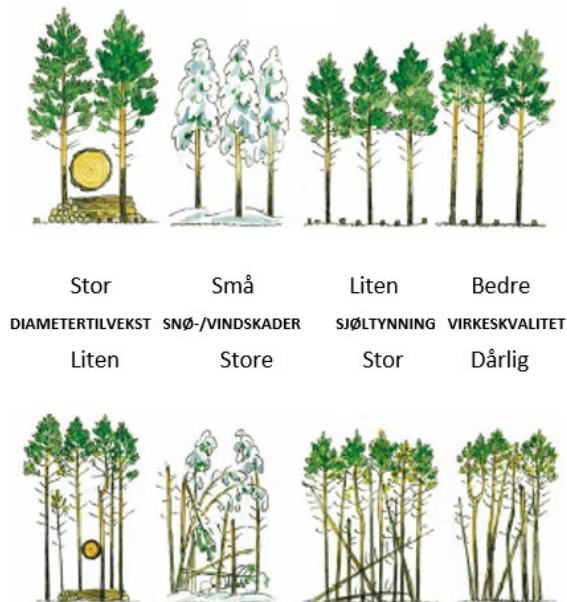
Valgfrihet. En riktig utført ungskogpleie gir større valgfrihet og trygghet for bedre økonomi i forhold til senere inngrep som tynning, gjødsling og sluttavvirkning. Bestandet er godt forberedt for en til to tynninger, dersom det er ønskelig og økonomisk gunstig. Bestand som er ungskogpleid riktig trenger ikke å tynnes for å gi høy verdiproduksjon. På de beste granbonitetene vil man da få noe sjøltynning mot slutten av omløpet.

Bestand som er ungskogpleid, og tynnet, vil på de rette boniteter være meget godt egnet for skoggjødsling på sikt.

Et framtidsscenario med stadig fallende virkespriser kan i verste fall føre til at tynninger ikke gir et positivt økonomisk resultat. Uavhengig av framtidssikter er derfor ungskogpleie et strategisk viktig tiltak.

Redusere risiko. Ungskogpleie gjort til riktig tid vil forme bestandet og gi trær med symmetriske kroner og godt rotsystem og dermed mindre risiko for skader som vindfelling og snøbrekk. Ved å bruke skalaen for treantall kan skogen bedre møte klimaendringene.

MED UNGSKOGPLEIE

UTEN UNGSKOGPLEIE

utvikling, bør de i tillegg være noenlunde like høye etter inngrepet. I ujevne bestand kan treavstanden i de tetteste gruppene være ned mot 1,5 meter etter regulering.

Treantall. Figuren på forsiden viser at vi skal sette igjen mellom 150 og 250 stammer pr. dekar. Den visualiserer at lauvrydding er et tiltak som fremmer bartrærne, mens avstandsregulering betyr å redusere antall bartrær til det optimale. Tynningspotensialet øker med økende treantall etter ungskogpleie.

Inngreptidspunkt. Samme figur viser at ungskogpleieinngrepet bør skje før bestandet har nådd en høyde på 5 meter. I noen tilfeller må det gjennomføres to inngrep. Eksempel på det, er når lauvskogen hindrer bartreplantenes vekst i de første årene etter planting. Nytt lauvoppslag kan gjøre det nødvendig med et nytt inngrep senere. Et annet eksempel er ved svært tette naturforryngelser i furu, der en løser opp i tettheten og fjerner trær med dårlig kvalitet ved høyde 1-1,5 m. Den endelige fristillingen gjøres senest ved 5 meter.

Hvordan utføre ungskogpleie?

Lauvrydding. Lauv, spesielt bjørk, gir bartrærne stor konkurranse. Dersom lauvtrærne blir mange nok, vil de hindre dimensjonsutviklingen på bartrærne. Lauvskogen vokser raskere og forbi bartrærne og reduserer etterhvert høydeveksten på disse. Mye lauv vil derfor føre til lavere produksjon, lengre omløpstid og skader på barskogen slik at også kvaliteten blir dårligere. Lauvtrær skal settes igjen i egnede holt/klynger i eller inntil bestandet.

Avstandsregulering. Dette er et tiltak som tar sikte på å redusere antall bartrær i overtette forryngelser. Vi lar de beste trærne stå igjen i en jevnest mulig fordeling (lik avstand til hverandre). For at trærne skal ha en best mulig

Flerbrukshensyn

Norsk PEFC Skogstandard

Ungskogpleie er omhandlet i, eller påvirkes av følgende kravpunkter:

Kravpunkt 14 Langsiktig virkesproduksjon

Når ungskogpleie gjøres skal det legges vekt på å utnytte arealenes muligheter for kvalitetsproduksjon, skape stabile bestand, og å bygge opp en skog som gir grunnlag for variasjon i avvirknings- og foryngelsesmetoder.

Kravpunkt 16 Treslagsfordeling

Treslagssammensetningen skal tilpasses voksestedets egenskaper. Der klimatiske og jordbunnsmessige forhold ligger til rette for

det, skal det tilstrebes et betydelig lauvtreinnslag med egne lauvtrebestand, lauvtrær i grupper og som enkelttrær, herunder gamle, grove lauvtrær. Der forholdene ligger til rette for det, skal det tilstrebes en blanding av gran og furu.

Norske treslag som er sjeldne i området, skal ivaretas og/eller fremmes ved skogbrukstiltak.

Kravpunkt 17 Bruk av plantevernmidler

Sprøyting skal ikke skje på vegetasjon som i gjennomsnitt er mer enn to meter høy.

Kravpunkt 24 Vannbeskyttelse

Det skal bevares eller utvikles et vegetasjonsbelte mot myr, vann, elver og bekker med årssikker vannføring. Ved vann og langs elver og bekker bredere enn to meter, er det viktig å skape stabile flersjiktete kantsoner. Langs bekker smalere enn to meter skal buskvegetasjon og mindre trær spares for å sikre et vegetasjonsbelte langs bekken.

Vilt

Det skal legges vekt på å spare viktige beiteplanter for hjorteviltet. Arter som rogn, osp og selje er viktige i denne sammenheng, og de gjør liten eller ingen skade som innblanding i bartrebestand. Mange steder er også bjørka et viktig beitetre for hjorteviltet. Bjørk er enklest å sette igjen i kantsoner, i grupper eller

i egne bestand.

Det er viktig å være oppmerksom på dette i områder med spesielt hardt beitetrykk fra hjortevilt.

Forskrift om bærekraftig skogbruk, § 5 sier: «I forynging av barskog skal ein tilstrebe eit minimum på 10 prosent lauvtre».